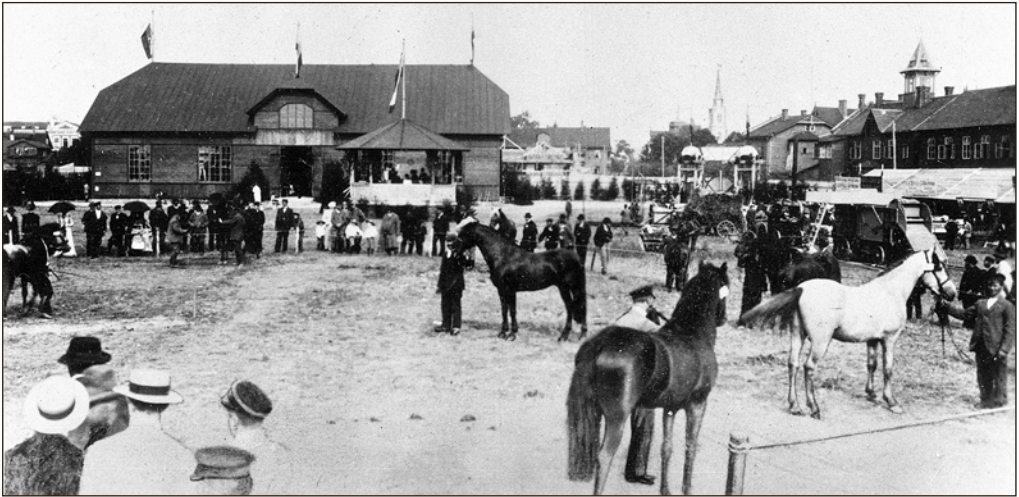

Eesti Põllumeeste Seltsi põllumajandusnäitused

Ivi Tomingas*

Tartu Eesti Põllumajanduse Seltsi näitus Viljandi tänaval Tartus 1908. aastal. Foto autor teadmata. EFA.406.0.116028

Esimese Eesti põllumajandusseltsina registreeriti Tartu Eesti Põllumeeste Selts ja Pärnu Eesti Põllumeeste selts 1870. aastal. Eesti põllumajandusseltsid tutvustasid mitmeviljasüsteemi, masinaid, väetisi, maaparandust, seisid hea karjakasvatuse arengu eest. Kõike seda sai kontsentreeritud kujul demontreerida põllumajandusnäitustel. Põllumajandusnäitusi oli kahte liiki: suurnäitused Tallinnas ja Tartus ning kohalikud näitused maakonnalinnades ja suuremates maakeskustes. Fotonurgas on näha Viljandis ja Paides peetud põllumajandusnäitusi.

Põllumajandusnäitused kujunesid üldrahalikeks üritusteks, külastajate seas oli lisaks põllumeestele muid huvilisi vaat et rohkemgi. 1939. aasta Tartu näitusele tuldi lähemalt ja kaugemalt isegi erirongidega. Oma tooteid eksponeerisid tööstusettevõtted, erinevad õpetusasutused, maanaiste ja naiskodukaitsel olid omad väljapanekud jne.

Tartu Eesti Põllumeeste Selts organiseeris oma esimese näituse Otepääl (Nuustakul) 1876. aastal. Näitusel oli 29 hobust, 21 lehma, 7 lammast, 6 siga, erinevad põllukultuurid ja käsitöö. Anti 24 auhinda ja külastajaid oli 1400. Võrdluseks: viimastel sõjaeelsetel näitustel 1939. aastal Tallinnas ja Tartus oli külastajaid vastavalt 70 000 ja 50 000.

Suur osa fotosid kajastab põllumajandusnäitust Tallinnas 26.–28. augustil 1939. aastal, mis oli suurejooneline üritus tähistamaks Tallinna Eesti Põllumeeste Seltsi 50. tegevusaastat. Näituse patrooniks oli põllumajandusminister A. Tupits. Näituseala suurendati, hobuste korraldati koostöös Põllutöökojaga erinäitus. Päril viimaseks taoliseks näituseks jäi aga põllumajandusnäitus, mis toimus 2.–3. septembril Tartus juba puhkenud Teise maailmasõja ajal. Selle näituse avas president Konstantin Päts.

Andmed põllumajandusnäituste kohta on pärit M. Karelsoni artiklist „Eesti põllumajandusnäitused – 125“ (1995).

* Ivi Tomingas (1958), arhivaar, RA filmiarhiiv, Ristiku 84, 10318 Tallinn, Ivi.Tomingas@ra.ee

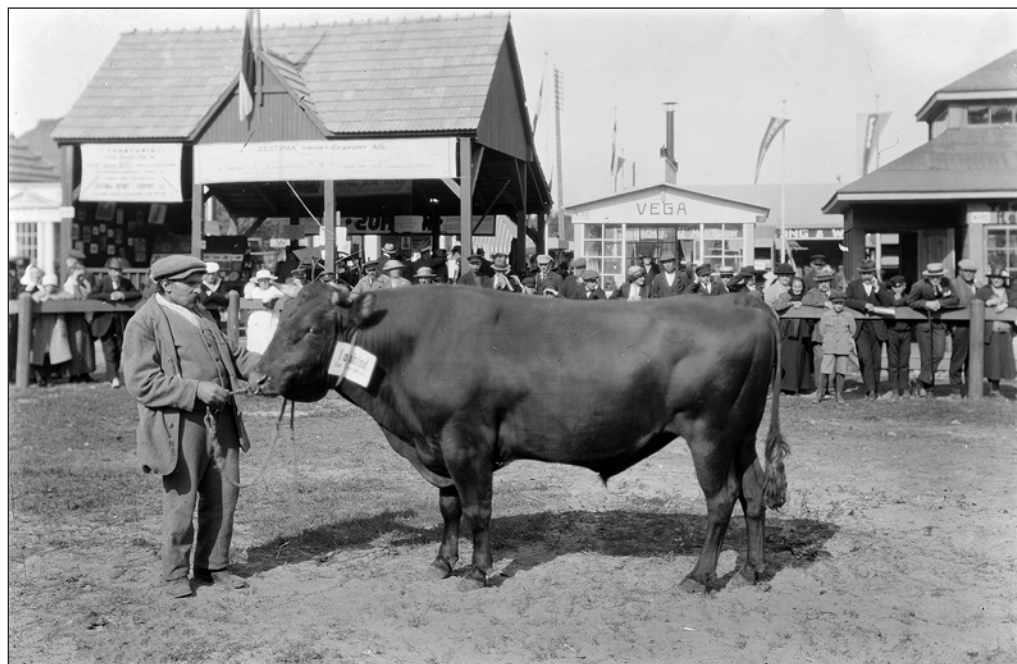
Põllumajandus- ja tööstusnäitus Tartus 1923. aastal. Foto: Eduard Selleke. EFA.197.0.0.41161

Viljandi Eesti Põllumeeste Seltsi näitus Tallinna tänaval Viljandis 1925. aastal. Foto: Jaan Riet. EFA.215.5.823

Eesti põllumajandusnäitusel Tallinnas I auhinna pälvinud friisi tõugu lehmad ja pullid 1922. aastal.
Foto autor teadmata. EFA10.3.4031

Eesti põllumajandusnäitusel Tallinnas I auhinna saanud eesti punast tõugu sugupull 1922. aastal.
Foto autor teadmata. EFA.10.3.4027

Olustveres asunud Aleksandri Põllutöö Keskkooli väljapanekud Viljandi Eesti Põllumeeste Seltsi näitusel 1925. aastal Viljandis. Foto: Jaan Riet. EFA.215.4.5276

Eesti Seemnevilja Ühisuse Seemnekasvatuse väljapanek Viljandi Eesti Põllumeeste Seltsi näitusel Viljandis 1921. aastal. Foto: Jaan Riet. EFA.215.4.17220

Eesti Rahva Muuseumi
õlekappade väljapanek
Tallinna Põllumeeste
Seltsi näitusel 1911.
aastal Tallinnas.
Foto autor teadmata.
EFA.332.0.119055

Viisu Koordi maanoorte
ringi väljapanekud
põllumajandusnäitusel
Paides 1938. aastal.
Foto autor teadmata.
EFA.208.3.7426

J. Stephani
värvimistööstuse
väljapanekud
põllumajandusnäitusel
Paides 1938. aastal.
Foto autor teadmata.
EFA.208.3.7220

Põllumajandusnäituse
avamine Tallinna
Eesti Põllumeeste
Seltsi näituseväljakul
26. augustil
1939. aastal.
Foto: Oskar Viikholm.
EFA.446.0.193538

Hobused Tallinna
Eesti Põllumeeste
Seltsi näituseväljakul
Tallinnas 26. augustil
1939. aastal.
Foto: Oskar Viikholm.
EFA.446.0.193544

Punase Risti
esmaabitelk Tallinna
Eesti Põllumeeste
Seltsi näituseväljakul
26. augustil
1939. aastal.
Foto: Oskar Viikholm.
EFA.446.0.183549

Näitusekülastajad
põllutöomasinaid
uudistamas Tallinna
Eesti Põllumeeste
Seltsi näituseväljakul
Tallinnas 26. augustil
1939. aastal.
Foto: Oskar Viikholm.
EFA.446.0.193541

Firma Lanz
rehepekumasin
Tallinna Eesti
Põllumeeste Seltsi
näituseväljakul
27. augustil
1939. aastal.
Foto: Lembit Soonpere.
EFA.649.0.218226

P. K. Vöiekspordi
Keskmeierei
Piimabaar Tallinna
Eesti Põllumeeste
Seltsi näituseväljakul
26. augustil
1939. aastal.
Foto: Oskar Viikholm.
EFA.446.0.193542

Tallinna Eesti Põllumeeste Seltsi aurahad.
EFA.10.41154

Tallinna Eesti
Põllumeeste Seltsi
tunnistuse blankett
kuldaurahale.
Foto autor teadmata.
EFA.10.4.1077

Tartu Eesti Põllumeeste Seltsi näitus 2. septembril 1939. aastal. Foto: Eduard Selleke. EFA.197.29504